

Dato 22/1 2007

J.nr. 2006-016

Skatting av listafólki

<u>Inngangur.....</u>	<u>1</u>
<u>Skattgjaldarar.....</u>	<u>2</u>
<u>Vavið av listarligum virkseimi.....</u>	<u>2</u>
<u>Inntøkur.....</u>	<u>3</u>
<u>Skatting av inntøku.....</u>	<u>3</u>
<u>Endurgjöld.....</u>	<u>4</u>
<u>ÚTREIÐSLUR.....</u>	<u>5</u>
<u>Privatar ella vinnuútreiðslur.....</u>	<u>5</u>
<u>Rakstrarútreiðslur.....</u>	<u>5</u>
<u>Íløgur.....</u>	<u>7</u>
<u>Roknskaparskylda.....</u>	<u>7</u>
<u>MVG.....</u>	<u>7</u>
<u>Góðir vanar.....</u>	<u>8</u>
<u>Lógargreinar.....</u>	<u>8</u>

Inngangur

Føroyska skattalógin er ógvuliga greið tá talan er um skatting av listafólki, hon er so stutt, at skattavaldið brúkar hana ikki. Sambært § 60, stk.1,4 eru:

Samsýningar til sjónleikarar, tónleikarar, artistar ella útinnandi listafólk sum heild, eins og til fyrilesarar ella ítróttafólk. Hetta er galdandi, uttan mun til um inntøkan er útgoldin til triðjamann (møguliga felag).

at rokna sum A-inntøka.

Ein fyrispurningur til Skattstovuna gav okkum tó vissu fyri, at greinin er ikki umsitin eins og hon er orðað, tá teir góðtaka at listafólk kunnu hava B-inntøku.

Tá ongar leiðreglur eru á føroyskum hava vit valt at hyggja at leiðreglunum hjá Dansk Kunstnerråd. Føroysk lóggáva er ógvuliga lík tí donsku og tí ber til at brúka donsku reglurnar.

Hinvegin hava vit ikki nógvar avgerðir at vísa til viðvíkjandi listafólki og heita tí á limirnar um av koma við avgerðum, sum kunna hava týðning fyri onnur listafólk.

Endamálið við greinini er at gera tey, sum arbeiða professionelt við list varug við skattlig viðurskipti.

Skattgjaldarar

Skattalógin er ógvuliga fyrkantað, ein skattgjaldari er annaðhvørt A ella B skattgjaldari.

A skattgjaldarar eru vanligar løntakarar og pensionistar.

B skattgjaldarar eru sjálvstøðug vinnurekandi

Listafólk eru ofta bæði A og B skattgjaldarar og tað gevur trupuleikar bæði viðvíkjandi skatti og øðrum viðurskiftum við tað almenna.

Talva 1. Eyðkenni fyri løntakarar og sjálvstøðug vinnurekandi

	Løntakari	Sjálvstøðugur vinnurekandi
Leiðsla	Abreiðir undir leiðslu av einum arbeiðsgevara	Leggur sjálvur arbeiðið til rættis. Kann hava fólk í arbeiði.
Inntøka	Inntøkan stavar vanligar frá einum arbeiðsgevara. Inntøkan er reglulig. Nettoinntøka.	Inntøkan stavar frá samsýningum fyri ymsum uppgávum ella framleiðslu til ókendan marknað. Inntøkan er óreglulig. Bruttoinntøka
Tilfar	Arbeiðsgevarin hevur útreiðsurnar av arbeiðinum	Hevur heilt ella partvís útreiðslur til tilfar og onnur hjálpevni.
Høli	Arbeiðir í hølum hjá arbeiðsgevaranum	Hevur egið høli.
Trygging	Arbeiðsgevarin hevur skyldu at tryggja móti vanlukkum.	Hevur sjálvur ábyrgd av trygging
MVG		MVG skrásettur
Frádráttir	Lógarásettar frádráttir	Frádráttir eftir roknskapi

Listamenn, sum ikki hava tilknýti til ein ávísan arbeiðsgevara, kunnu rokna seg sum sjálvstøðugar vinnurekandi. **Um viðkomandi hevur nakrar tímar í kvøldskúlanum, eigur samsýningin at gjaldast sum B-inntøka.** Grundgevingin fyri hesum er, at kvøldskúlin er ikki ein arbeiðsgevari, sum hevur skyldur móttvegis starvsfólkunum, tá undirvísarin ikki fær samsýning um ongir næmingar eru. Somu viðurskifti eru galdandi á nógvum økjum, har listamenn fáa samsýning uttan at talan er um viðurskifti, har listarmaðurin er bundin til uppgávuveitaran.

Tað er bert talan um A-inntøku tá arbeiðstakari og arbeiðsgevari eru knýtt til hvønn annan við føstum skipanum.

Hjá teimum, sum eru B-skattaði, ræður um at øll inntøka er eftir rokning.

Vavið av listarligum virkseimi

Tá metast skal um eitt listafólk kemur undir B-skatt eigur dentur at leggjast á, hussu miðvíst viðkomandi arbeiðir. Hóast arbeiði ikki gevur inntøkur straks, eigur at vera hugt at ymsum viðurskiftum:

- málrættað arbeiði

- fakligar fortreytir
- rakstrarformurin líkist tí sum er vanligur í greinini
- vinnuligur standard fyri listagreinina

Ein listamaður, sum miðvíst arbeiðir við list, eigur at hava eitt longri tíðarskeið enn 1 ár til at kunna vísa á rentabilitet av virkseminum.

Inntøkur

Skatting av inntøku

Slag av inntøku	Skatting
Søla av verkum	Inntøkan av málningum og øðrum verkum er skattskyldug tá útreiðslur eru drignar frá.
	<i>Fyri professional</i> Talan er ikki um A-inntøku og er tí er ikki ALS og barnsburðarskyldug. (sí Tryggingar)
Royalties	Eru grundað á ein umsetning av, t.d. bókum, og falla til skattingar tá viðkomandi hevur fingið rættindini til tað, uttan mun til um útgjald er farið fram.
	Serliga galdandi fyri rithøvundar.
	Útgjaldingar frá KODA. Copydan, Gramex o. ø.
	<i>Fyri professional</i> Talan er ikki um A-inntøku og er tí er ikki ALS og barnsburðarskyldug. (sí Tryggingar)
Eingangs samsýningar	Samsýning fyri eitt einstakt avrik skal skattast í tí árinum inntøkan er forvunnin.
	<i>Fyri professional</i> Talan er ikki um A-inntøku og er tí er ikki ALS og barnsburðarskyldug. (sí Tryggingar)
Forskot	Forskot er nærmast eitt lán frá forlagnum, har tað gerst inntøka tá tað er mótroknað í eini veruligari veiting.
	Forlagið hevur eitt krav ímóti tí, sum fær forskotið, tí er talan um lán.
	Er onki krav um afturgjalding er talan um inntøku.

Serliga galdandi fyri rithøvundar.

Skattskyldug legat

Legat, sum viðkomandi sjálvur hevur søkt um eru skattskyldug.

Skulu skattast í tí árinum viðkomandi fær at vita, at hann hevur fingið tað.

Eitt legat er ikki treytað av at viðkomandi er í arbeiði hjá legatinum, tí kann viðkomandi ikki blíva arbeiðsleysur í legatinum.

Inntøkan er ikki A-inntøka, tá viðkomandi ikki er í starvi hjá legatinum.

[Heiðursgávur](#)

Eru sambært §29 í skattalógini skattafríar, treytað av at viðkomandi ikki hevur søkt um tað.

Samsýningar yvir fleiri ár

Endalig uppperð fer fram tá arbeiðið er liðugt og møgulig krøv móti inntøkuni eru gingin á mæti.

Fríir bústaðir

Uppihald sum legat.
Uppihald við lágari leigu.

Frí telda og búnaður

Listamenn, sum gera eina uppgávu fyri ein uppgávuveitara, kunnu skattafrítt fáa teldu og búnað goldna av uppgávuveitaranum.

Frí skúling

Listamenn, sum gera eina uppgávu fyri ein uppgávuveitara, kunnu skattafrítt fáa útbúgving og skeið goldin av uppgávuveitaranum.

Ferðalegat til útbúgving

Javning av inntøkum

Skattalógin leggur ikki upp til inntøkuútbúgving yvir fleiri ár, men tað er vert hjá listamonnum at fáa kannað møguleikan, um talan er um óvanliga stóra inntøku í einum ári.

Endurgjöld

Slag av endurgjaldi

Skatting

Ferðakostnaður

Endurgjald fyri ferðing og nýtslu av eignum bili er skattafrí.

Kilometurpenigurin er 3,20 kr.

ÚTREIÐSLUR

Um listamaðurin er í eini støðu sum løntakari ella ráðgevari loysir tað seg best frá einum skattasjónarmiði at lata arbeiðsgevaran ella uppgávugvaran taka útreiðslurnar á seg.

Privatar ella vinnuútreiðslur

Tað eru einans vinnuligar útreiðslur, ið kunnu dragast frá, tí hefur tað týðning at fáa dokumentera útreiðslurnar og fáa knýtt tær til vinnuligu inntøkurnar. Nakrar útreiðslur eru bæði vinnuligar og privatar, tá skal ein viging gerast.

Rakstrarútreiðslur

Neyðugar útreiðslur fyri at tryggja inntøkuna. Tað skal sostatt vera tætt samband millum rakstrarútreiðslurnar og inntøkuna. Tað hefur tí alstóran týðning at skjalprógva útreiðslurnar, soleiðis at tær kunnu setast í samband við inntøkuna.

Ferðaútreiðslur

heim og arbeiði Ferðing millum heim og arbeiði er ein privat útreiðsla og kann ikki dragast frá.

koncertir Tónleikarar, sum spæla á ymsum støðum, kunnu draga koyriútreiðslur frá, uttan mun til um teir eru løntakarar ella sjálvstøðugir.

sjónleikari í aðrari bygd Ein sjónleikari, sum spælir í eini arðari bygd og ikki kann ferðast ímillum (t.d. Suðri), kann draga bæði útreiðslur til uppihald og ferðing frá.

sølufremjandi ferðir Ferðakostnaður í samband við messur og onnur sölufremjandi tiltøk, har listarmaðurin sjálvur er við, kunnu dragast frá.
Tá talan er um onnur tiltøk, skal tað kunnu skjalprógvast, at útreiðslan hoyrir til eitt ávíst endamál.

Aðrar útreiðslur

arbeiðsrúm heima Kravið er, at rúmið ikki kann brúkast til privat uppihaldsrúm.

Tað eru ongar avgerðir frá skattavaldinum sum vísa hvussu avmarkandi kravið er.

Húsaleiga, sett eftir økinum

33% av oljuútreiðslum

33% av telefon

bøkur Kunnu dragast frá um tær hava týdning fyri inntøkuna, tað má vera ein breið tulking fyri rithøvundar.

cd, nótar, dvd, atgongumerki Kunnu dragast frá um tað kann prógvast at hava týdning fyri inntøkuna.

heilsuútreiðslur, kosmetiskar operatióinir, tannrætting og fyribyrjing av arbeiðsskaðum Sjálvstøðugir listarmenn kunnu draga útreiðslur til læknaliga grundaðar viðgerðir frá. Hetta fevnir um hjálp frá sálarfrøðingi, kiropraktor og misnýtslu av alkohol ella medicini.

Fyribyrjgandi tiltøk kunnu eisini dragast frá. Kostnaðurin kann bæði vera ein sjúkratrygging og beinleiðis útreiðslur.

sminka og búnar Framaførandi listarmenn kunnu draga útreiðslur til sminku frá. Treytin er, at sminkan ikki er til privat brúk, tí mugu kvinnuligir listamenn mugu fordeila útreiðslurnar

Búnar til koncertir og framførslur kunnu dragast um teir slítast upp undir eini framførslu. Búnar, sum ikki kunnu brúkast til onnur endamál, kunnu dragast frá.

Viðmerking Tað hevur verið eitt mál í Eystara landsrætti um hetta og listamaðurin kundi ikki draga útreiðslurnar frá.

eftirútbúgving Eftirútbúgving til at viðlíkahalda verandi útbúgving kunnu dragsat frá. Útbúgvingin má ikki vera førleikagevandi.

marknaðarføring Útreiðslur til marknaðarføring kunnu dragast frá, herundir útreiðslur til heimasíður, visitkort, faldarar, dvd, video osv.

telefon og internet Arbejðstelefon og internet kunnu dragast frá.

Telefon á arbeiðsstaðnum, atelier.

Íløgur

Íløgur eru rakstrargøn, sum skulu tæna dgliga rakstrinum, og ikki eru fingin tilvega fyri at selja víðari. Øll rakstrargøgini skulu savnast á einari konto og avskrivningin er hægst 30% av salduni. Umvælingar av rakstrargøgnum eru viðgjørdar sum nýútveganir.

Rakstrargøgn undir 20.000 kr kunnu dragast frá í inntøkuárinum.

Bygningar til vinnulig endamál kunnu avskrivast.

Tap við sølu av rakstrargøgnum eftir avskrivningar, kann dragasta frá. Tað sama er galdandi fyri burturbeining av rakstrargøgnum, sum ikki eru fult avskrivað.

Roknskaparskylda

Roknskapur er ein skráseting av skjølum við fíggarligum týdningi fyri eitt ávíst virksemini. Uttan mun um lógin áleggur roknskaparskyldu ella ei, so loysir tað seg hjá listamonnum at hava skjalprógv bæði fyri inntøkum og útreiðslum.

Roknskaparprogram kunnu fáast til undir 1000 kr.

MVG

List er vanlig undantikin frá MVG.

Tryggingar

Vanlukkutrygging Listarmenn, sum arbeiða sjálvstøðugt ella hava skiftandi tilknýti til arbeismarknaðin, egja at hava eina fulltíðarvanlukkutrygging.

[Dagpeningatrygging](#)

Treytin fyri dagpeningatryggingini er at 70% av inntøkuni er frá sjálvstøðugari vinnu.

Almannastovna umsitir skipanina

[Arbeidsloysisstrygging](#)

Tað ber til sum sjálvstøðugur at tryggja seg mót arbeidsloysi, men tað kann vera tvørligt at lúka treytirnar.

Hinvegin er øll inntøka skattað við ALS-gjöldum, hóast tað ikki ber til at gerast arbeidsleysur. *Nevndarlimur í LISA kann ikki gerast arbeidsleysur sum nevndarlimur, tí tað er ikki eitt starv man kann søkja.*

[Barsilstrygging](#)

Sjálvstøðug kunna tryggja seg fyri 500 kr um árið. Skrásetingin fer fram hjá Toll og skattstovuni.

Treytirnar eru ikki tær somu sum fyri dagpening.

Góðir vanar

Listafólk sum arbeiða við fleiri projektum eiga at gera ein roknskap fyri hvørt projekt, hetta nýtist einans at vera á einum rokniarki.

Lógargreinar

Sjálvstøðugt vinnurekandi v.m.

Barsilstrygging

Lóg um barsil

§ 20. Persónar, sum hava aðra inntøku av vinnu enn A-inntøku, hava rætt til barsilspening, um teir tekna eina trygging.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin kann í kunngerð áseta nærri reglur um, hvør kann tekna trygging, hvørjar inntøkur kunnu tryggjast, um inngjald, arbeiðskrav, útrokningargrundarlag, nær rætturin til barsilspening tekur við, eftir at umsókn um trygging er móttikin, eftirstøður, hvørjar upplýsingar tann, sum tekna trygging, skal lata, skiftisreglur v.m.

Stk. 3. Landsstýrismaðurin kann í kunngerð áseta nærri reglur um, at persónar, sum annars ikki hava møguleika at koma undir skipanina, eftir eignum ynski tekna trygging og koma undir skipanina.

Við heimild í § 20, stk. 2 í løgtingslóg nr. 48 frá 3. apríl 2001 um barsilsskipan verður ásett:

Kunngerð nr. 59 frá 30. Apríl 2002 um gjald til sjálvbodnu barsilspeningatryggingina

§ 1. Gjaldið til sjálvbodnu barsilspeningatryggingina sambært kunngerð nr. 90 frá 31. mai 2001 um barsilspening til sjálvstøðugt vinnurekandi, er kr. 500 árliga fyri hvønn tryggjaðan.

§ 2. Gjaldið verður rindað Toll- og Skattstovu Føroya fyrstu ferð, samstundis sum tryggingin verður teknað hjá Barsilsskipanini, og verður síðani rindað Toll- og Skattstovu Føroya einaferð árliga eftir uppkravi.

§ 3. Er tryggingartakari í eftirstøðu, og Toll- og Skattstova Føroya hevur sent honum áminning við boðum um, at tryggingin fer úr gildi, um eftirstøðan ikki er goldin innan 14 dagar eftir, at áminningin er send, og eftirstøðan framvegis ikki er goldin, fer tryggingin úr gildi.

§ 4. Henda kunngerð kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd, og hevur virknað frá 1. juni 2001.

Heiðursgávur

Skattalógin §29, pkr. 12

Sømdar- og heiðurspeningur, sum veittur verður uttan umsókn, tó undantiknar fastar árligar veitingar. Studningur, sum tað almenna ella góðkendir gávufægrunnar og aðrir grunnar lata lesandi og lærlingum, styrkveiting sambært játtan á løgtingsins figgjarlóg og styrkveiting úr hjálpargrunninum til óarbeiðsførar fiskimenn,

Arbeiðsloysistrygging

Løgtingslóg nr. 113 frá 13. Juni 1997 um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing, sum broytt við løgtingslóg nr. 12 frá 9. Februar 2001.

Kapittul 4

Sjálvstøðug vinnurekandi/Sjálvboðin trygging

§ 12. Tey, sum hava inntøku frá persónligum arbeiði sum sjálvstøðugt vinnurekandi, kunnu sjálvboðin tekna arbeiðsloysistrygging fyri hesa inntøku.

Stk. 2. ALS-gjaldið hjá sjálvstøðugt vinnurekandi er tað í § 9, stk. 1, nevnda prosenttal av tí § 15, stk. 2 nevndu upphædd. Upphæddin fellur til gjaldingar mánaðarliga frammanundan.

Stk. 3. Gjöld smb. stk. 2 kunnu krevjast inn við panting.

Stk. 4. Um tryggingartakari er í eftirstøðu og Arbeiðsloysisskipanin hevur sent honum áminning við boðum um at tryggingin fer úr gildi, um eftirstøðan ikki er goldin innan 14 dagar eftir at áminningin er send, og eftirstøðan framvegis ikki er goldin, fer tryggingin úr gildi.

Stk. 5. Tryggingin skal hava verið í gildi samanhangandi í minsta lagi í 1 ár, áðrenn hin sjálvstøðugt vinnurekandi hevur rætt til útgjald.

Stk. 6. Stýrið kann í kunngerð áseta nærri reglur um hvør er sjálvstøðugur vinnurekandi, nær hin sjálvstøðugt vinnurekandi er arbeiðsleysur, herundir nær vinnuvirki hansara er hildið uppat, um inngjald, hvørjar upplýsingar hin sjálvstøðugt vinnurekandi skal lata Arbeiðsloysisskipanini v.m.

§ 13. Stýrið kann í kunngerð áseta nærri reglur um, at persónar, sum annars ikki hava møguleika at koma undir Arbeiðsloysisskipanina, eftir egnum ynski tekna trygging og koma undir arbeiðsávísingina.

Dagpeningatrygging

Løgtingslóg nr. 74 frá 8. Mai 2001 um dagpening vegna sjúku v.m., seinast broytt við løgtingslóg nr. 9 frá 30. Mars 2004

Kapittul 7 Sjálvboðin trygging

Upptøktreytir

§ 14. Sjálvstøðug vinnurekandi kunnu tryggja sær dagpening sambært hesari lóg frá 1. fráverudegi.

Stk. 2. Fólk, ið gera húsligt arbeiði heima fyri seg sjálvan og fyri í minsta lagi einum fólki afturat, kunnu tryggja sær dagpening frá 1. sjúkradegi. Fyri hvørt húskið kann bert teknast ein trygging.

§ 15. Persónar, sum burturav ella í mestan mun eru sjálvstøðug vinnurekandi, kunnu tekna trygging við fullari dagpengaupphædd sambært § 9, stk. 2.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin ásetir í kunngerð nærri reglur fyri sjálvbodnu tryggingarnar.

§ 16. Umsókn um trygging av dagpeningi, kann ikki latast inn, meðan tryggingartakarinn er óarbeiðsførur. Tað sama er galdandi, um tryggingartakarinn er munandi viknaður, ella vandin fyri sjúku er munandi øktur. Til at meta, um heilsutreytirnar eru uppfyltar, kann um neyðugt krevjast læknávátan, sum Almannastovan rindar.

Tíðaravmarkingar

§ 17. Persónur fær rætt til dagpening 4 vikur eftir, at umsóknin um upptøku í sjálvbodnu tryggingina er innlatin, og tryggingargjaldið er goldið.

Stk. 2. Um framhaldandi gjald til sjálvbodnu tryggingina ikki er inngoldið í seinasta lagi ein mánað eftir gjaldkomudagin, dettur tryggingin burtur.

Stk. 3. Avmarkingarnar í rættinum til dagpening sambært § 12 eru eisini galdandi fyri sjálvbodnu tryggingarnar.